

OPAS EDENNYTTÄ ETURAUHASSYÖPÄÄ SAIRASTAVALLE POTILAALLE**Yleistä**

Uusiutuessaan ja lähettäessään etäispesäkkeitä eturauhassyöpä on krooninen sairaus ja hoitomenetelmillä pyritään hidastamaan syövän etenemistä huolehtien potilaan elämänlaadusta.

Jos kärsit virtsan kulun vaikeuksista, konsultoimme urologia hoidon suhteen (höyläysleikkaukset, katetrihoidot, putkitus virtsajohtimeen ja/tai munuaisaltaaseen).

Muutoin lääkehoidon toteutus tapahtuu syöpätautien poliklinikalla ja seuraamme säännöllisesti, miten hoito on sinua hyödyttänyt (laboratoriokokeet, PSA-seuranta ja kuvantamistutkimukset kuten ultraääni (Uä-tutkimus) ja tietokonetomografia (Tt-tutkimus).

Lääkehoidot

Kohdallasi harkitaan yksilöllisesti, millaisesta lääkehoidosta hyödyt ja mitkä ovat hoidon haitat (kokonaishyödyn arvio).

Hoitopäätökseen vaikuttavat aiemmin annettu syövän hoito (leikkaus, sädehoito ja lääkehoito) sekä tämän hetkinen kuntosi ja mahdolliset perussairaudet ja voimassa oleva muu säännöllinen lääkitys.

Uusien lääkkeiden osalta lääkäri arvioi, onko kohdallasi mahdollisuutta lääkehoitotutkimukseen.

Hormonaalisten hoitojen lisäksi on käytettävissä solunsalpaajia (doksetaksieli, kabatsitaksieli) ja luuston vahvistamiseksi ns. bisfosfonaatteja (tablettihoito tai tiputuksena annettava hoito) ja denosumabi-pistoshoito. Näiden luustolääkkeiden tukihoidona käytetään D-vitamiinia sekä kalsiumia.

Saat tarkempia lääkekohtaisia tietoja vastaanottojen (lääkäri ja sairaanhoitaja) yhteydessä. Tutustu huolella jaettavaan kirjalliseen materiaaliin ja ole yhteydessä henkilökuntaan, jos herää kysymyksiä tai jos koet hoidon aiheuttavan esim. liiallisia sivuvaikutuksia.

Sädehoito

Edenneessä eturauhassyövässä perinteistä ulkoista sädehoitoa voidaan antaa esim. sairastuneiden imusolmukkeiden ja/tai luuston alueelle. Luustoetäispesäkkeisiin liittyy joskus murtumariski, muutosalueet voivat myös olla kipeitä ja rasitus voi kipua lisätä. Eturauhassyöpä voi kasvaa myös virtsarakon alueelle aiheuttaen verivirtaisuutta ja ellet ole aikaisemmin saanut lantion alueelle ns. pitkää sädehoitoa, voi paikallinen rakon alueen sädehoito olla mahdollinen. Radioisotooppihoitoja käytetään myös etäpesäkkeiden hoitoon; tätä hoitomuotoa on saatavissa yliopistosairaaloissa.

Ulkoisen sädehoito toteutetaan sädehoitoyksiköissä, joista lähimmät sijaitsevat Vaasan keskussairaalassa ja Oulun yliopistollisessa sairaalassa. Jos syöpätautien erikoislääkäri katsoo sinun hyötyvän sädehoidosta, hän laatii lähetteen valitsemaasi sairaalaan. Ajasta ilmoitetaan sinulle kirjeitse. Sädehoitosuunnitelma on yksilöllinen; hoitokertojen määrä ja hoidon kokonaiskesto vaihtelevat.

Sädehoidon aikana voit asua sairaalan potilaskodissa tai kulkea hoidoissa kotoa käsin, jolloin kulkuyhteydet korvataan yleisen kulkuneuvon mukaan (juna, linja-auto, Kela-taksi). Oman auton käytöstä on syytä keskustella Kela:n virkailijan kanssa.

Jos olet huonokuntoinen (et kykene esim. itsenäisesti liikkumaan jalkojen toimintakyvyttömyyden vuoksi), lääkäri voi harkiten kirjoittaa todistuksen matkoista taksilla (henkilökohtainen).

Hoidon sivuvaikutukset

Hormonaalisten hoitojen tavanomaisimpia sivuvaikutuksia ovat kuumat aallot ja lihasheikkous (varsinkin alaraajoissa eli jalkasi väsyvät esim. kävelyssä tavallista herkemmin). Ne voivat heikentää myös muistia, vaikuttaa joskus mielialaankin. Hoidon aikana on syytä seurata verenpainetta säännöllisesti kotona ja ottaa yhteyttä hoitopaikkaasi, jos epäilet sydänsivuvaikutuksia (esim. poikkeava hengästyminen, turvotukset, rytmihäiriöt).

Luustoa vahvistavien lääkkeiden käyttö edellyttää, että hampaisto ja ikenistö on riittävän hyvässä kunnossa (katso erillinen ohjeistus).

Solunsalpaajat eli sytostaatit aiheuttavan ohimenevän valkosolujen mataluuden, mikä altistaa mm.infektioille. Ota yhteyttä, mikäli alat kuumeilla (yli 37.5 toistettuna) tai jos yleiskuntosi laskee nopeasti. Veriarvot alkavat laskea hoidosta km. 3 vrk:n kohdalla ja voivat olla matalalla 1-2 viikon ajan, joskus pitempäänkin.

Saat ohjeistusta solunsalpaajahoidon sivuvaikutusten hallinnasta mm. pahoinvoinnin, ummetuksen ja ripulin osalta. Monien hoitojen yhteydessä käytetään tukilääkkeinä kortisonia, joka voi nostaa verensokeriarvoja, ärsyttää vatsan limakalvoa ja aiheuttaa unettomuutta.

Tukipalvelut

Pyrimme auttamaan sinua kaikin mahdollisin keinoin, jotta suunniteltu hoito toteutuu. Hoidon ajaksi sinulle kirjoitetaan tarvittaessa sairausloma. Osa lääkkeistä on kokonaan korvattavia (lääkäri laatii B-lausunnon Kela:lle). Saat mukaasi syöpään, sen hoitoihin, ravintoon ja esim. sosiaaliin etuisuuksiin liittyvää kirjallista materiaalia. Sinulla on myös mahdollisuus keskusteluun psykiatrisen poliklinikan henkilökunnan kanssa. Tarvittaessa järjestämme käynnin sosiaalityöntekijän vastaanotolle. Syöpäyhdistyksen kautta voit saada tietoa tukihenkilöistä sekä vertaistukitapaamisista.

Yhteystietoja

Syöpätautien poliklinikka on avoinna maanantaista torstaihin klo 8:00 – 15.30 ja perjantaisin klo 8:00 – 14.30.

Halutessasi voit ottaa yhteyttä sairaanhoitajaan, puh. 06-826 4229.

Puhelinajat ma – pe klo 9.00-11.00.

Voit jättää myös takaisinsoittopyynnön puhelimeen klo 7-14 (ma-to) ja klo 7-13 (pe).

[Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalukuntayhtymä](#) | [Mellersta Österbottens social- och hälsövårdssamkommun](#)